

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΧΑΤΖΗΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 49582/14)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

1^η Μαρτίου 2018

Η απόφαση αυτή θα καταστεί τελεσίδικη σύμφωνα με τα οριζόμενα από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης. Μπορεί να αποτελέσει το αντικείμενο διορθώσεων ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση Χατζησταύρου κατά Ελλάδας.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε τμήμα, αποτελούμενο από τους εξής:

Kristina Pardalos, *πρόεδρος*,

Λίνος-Αλέξανδρος Σισιλιάνος,

Aleš Pejchal,

Ksenija Turković,

Armen Harutyunyan,

Pauliine Koskelo,

Tim Eicke, *δικαστές*,

Jovan Ilievski,

Krzysztof Wojtyczek, *αναπληρωτές δικαστές*,

και Renata Degener, *αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος*,

Αφού διασκέφθηκε σε δικαστικό συμβούλιο στις 6 Φεβρουαρίου 2018,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο πάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 49582/14) στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, μία υπήκοος της οποίας, η κ. Μαρία Χατζησταύρου («η προσφεύγουσα»), προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 4 Ιουλίου 2014 δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κύριο Χ. Μυλωνά, δικηγόρο του Συλλόγου της Αθήνας. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τις εντεταλμένες του αντιπροσώπου της, κ. Κ. Νασσοπούλου, πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και κυρία Σ. Παπαϊωάννου, δικαστική αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Ο προσφεύγων επικαλέστηκε ειδικότερα μία παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης τόσο από ουσιαστική όσο και από δικονομική άποψη: παραπονείται διότι τραυματίστηκε σοβαρά από έναν αστυνομικό και διότι η έρευνα που διεξάχθηκε από τις αρχές για την υπόθεση αυτή δεν ήταν πραγματική.

4. Στις 16 Νοεμβρίου 2015, οι αιτιάσεις σχετικά με το άρθρο 3 κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση και η προσφυγή κηρύχθηκε απαράδεκτη κατά τα λοιπά σύμφωνα με το άρθρο 54 § 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

5. Η προσφεύγουσα γεννήθηκε το 1970 και είναι κάτοικος Χαλκίδας.

A. Η γέννηση της υπόθεσης

1. Η εκδοχή της προσφεύγουσας

6. Η προσφεύγουσα εκθέτει την δική της εκδοχή των πραγματικών περιστατικών ως εξής:

7. Στις 3 Δεκεμβρίου 2008, κατά την έξοδό της από το Πλημμελειοδικείο Χαλκίδας, η προσφεύγουσα δέχθηκε επίθεση, στην αρχή προφορική, με τρόπο πολύ χυδαίο, και στην συνέχεια σωματική από τον αστυνομικό Μ.Μ., ο οποίος ήταν τότε σε υπηρεσία και υπεύθυνος για την διατήρηση της τάξης στο δικαστήριο και με τον οποίο αυτή είχε μία διένεξη. Ο αστυνομικός αυτός την κτύπησε στον βραχίονα και στο κεφάλι και την έριξε στο έδαφος. Προηγουμένως, ο ίδιος αστυνομικός είχε ήδη διαπράξει κάποιες πράξεις σε βάρος της κατά την άσκηση των καθηκόντων του και, για τον λόγο αυτό, η ενδιαφερόμενη είχε καταθέσει μήνυση εναντίον του στις 5 και στις 19 Ιουνίου 2006.

8. Μετά την επίθεση εναντίον της, η προσφεύγουσα διακομίστηκε από περαστικούς στο νοσοκομείο Χαλκίδας, από όπου εξήλθε με έναν νάρθηκα στον βραχίονα.

9. Τις επόμενες ημέρες, η προσφεύγουσα υποβλήθηκε σε πολλές εξετάσεις, μεταξύ των οποίων σε μία αξονική τομογραφία του εγκεφάλου που πραγματοποιήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2008, σε μία ορθοπαιδική εξέταση στις 8 Δεκεμβρίου 2008 και σε πολλές νευρολογικές εξετάσεις στις 12 Δεκεμβρίου 2008, 7 Ιανουαρίου και 9 Απριλίου 2009.

Εξάλλου, σύμφωνα με μία ιατροδικαστική έκθεση που συντάχθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2008, η προσφεύγουσα παρουσίαζε «σοβαρή σωματική βλάβη» προκληθείσα από «αμβλύ και θλων όργανο» και η κατάστασή της απαιτούσε «αποχή από την εργασία επί ένα μήνα από την ημερομηνία των τραυμάτων».

2. Η εκδοχή της Κυβέρνησης

10. Επικαλούμενη μία προφορική μήνυση κατατεθείσα στις 3 Δεκεμβρίου 2008 από τον αστυνομικό Μ.Μ. κατά της προσφεύγουσας στο αστυνομικό τμήμα Χαλκίδας, η Κυβέρνηση εκθέτει ως ακολούθως την δική της εκδοχή για τα γεγονότα: ενώ ο αστυνομικός Μ.Μ. ήταν σε υπηρεσία στην αίθουσα στην οποία συνεδρίαζε το Πλημμελειοδικείο Χαλκίδας, η προσφεύγουσα, η οποία βρισκόταν στην ίδια αίθουσα, εξέφερε χαμηλόφωνα ύβρεις εναντίον

του. Στις 10 η ώρα, το δικαστήριο διέκοψε την συνεδρίαση και η προσφεύγουσα και ο Μ.Μ. εξήλθαν της αίθουσας του δικαστηρίου. Η προσφεύγουσα άρχισε πάλι να υβρίζει τον Μ.Μ. και να απειλεί την σύζυγο και τα παιδιά του. Αφού ο Μ.Μ. την προειδοποίησε ότι θα κατέθετε μήνυση εναντίον της, η προσφεύγουσα του επιτέθηκε και του προξένησε ένα ασήμαντο τραύμα στο δεξί χέρι. Την ίδια στιγμή, φώναξε ότι ο Μ.Μ. της είχε επιτεθεί και στην συνέχεια απομακρύνθηκε από τον χώρο.

Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι, σύμφωνα με την πιο πάνω αναφερόμενη μήνυση, στο συμβάν ήταν παρόντες ένας περαστικός, ο Δ.Π., και ο Κ.Σ., ιδιοκτήτης ενός περιπτέρου το οποίο βρίσκεται μπροστά από το δικαστήριο.

Β. Η άσκηση ποινικής δίωξης κατά του αστυνομικού Μ.Μ.

11. Στις 4 Δεκεμβρίου 2008, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του εισαγγελέως πλημμελειοδικών Χαλκίδας μήνυση κατά του Μ.Μ., καθώς και κατά των Δ.Π., και Κ.Σ., με δήλωση παράσταση πολιτικής αγωγής.

12. Μέσα στην μήνυσή της, η προσφεύγουσα περιέγραφε τις συνθήκες του συμβάντος ως εξής: στις 3 Δεκεμβρίου 2008, ενώ η ίδια βρισκόταν στην αίθουσα του ακροατηρίου, ο Μ.Μ. της έκανε της έκανε απαξιωτικούς μορφασμούς, όταν δε αυτή εξήλθε του δικαστηρίου και ενώ τηλεφωνούσε στον σύζυγό της, άρχισε να την υβρίζει και να την απειλεί. Στην συνέχεια, ο Μ.Μ. την έσπρωξε με όλη την δύναμή του και την χτύπησε με τον αγκώνα του στον αριστερό κρόταφο, γεγονός που προκάλεσε την πτώση της στο έδαφος και της προξένησε τραύματα σε ολόκληρο το σώμα. Όταν αυτή συνήλθε, προσπάθησε να καλέσει ένα ασθενοφόρο από το κινητό τηλέφωνό της, αλλά ο Μ.Μ. την κτύπησε εκ νέου με δύναμη με το πόδι του στον αριστερό βραχίονα και κατέστρεψε το κινητό τηλέφωνό της. Δύο περαστικοί την βοήθησαν να καλέσει ένα ταξί, το οποίο την μετέφερε στο νοσοκομείο Χαλκίδας όπου της έδωσαν τις πρώτες βοήθειες.

13. Η προσφεύγουσα κατέθεσε, μεταξύ άλλων εγγράφων, μία ένορκη βεβαίωση που είχε δοθεί από την κυρία Μ.Σ., την οποία η προσφεύγουσα παρουσίαζε ως αυτόπτη μάρτυρα του επεισοδίου της 3^{ης} Δεκεμβρίου 2008. Το έγγραφο αυτό ανέφερε ειδικότερα τα ακόλουθα:

«Είδα [την κυρία Χατζησταύρου] να περπατά στο κεντρικό πεζοδρόμιο της Λεωφόρου Ε. Βενιζέλου, κοντά στην Εθνική Τράπεζα. Κάποια στιγμή, είδα τον αστυνομικό να τρέχει πίσω της σε έξαλλη κατάσταση. Μόλις έφθασε κοντά της, την κτύπησε, με όλη του την δύναμη, με τον αγκώνα του πάνω στον κρόταφο, γεγονός που προκάλεσε την πτώση [της κ. Χατζησταύρου], η οποία έπεσε λίγα χιλιοστά από την άκρη του πεζοδρομίου. Στην συνέχεια, την πλησίασα για να την βοηθήσω και

είδα τον αστυνομικό να συνεχίζει να την κλωτσάει με μανία στο χέρι και να καταστρέφει το κινητό τηλέφωνο που αυτή κρατούσε λέγοντάς της «εδώ θα πεθάνεις σήμερα». Ο αστυνομικός συνέχισε να την κτυπά στο κεφάλι με ένα μαύρο μεταλλικό αντικείμενο που είχε βγάλει από την τσέπη του και του οποίου την φύση δεν μπόρεσα να προσδιορίσω. Την στιγμή εκείνη, δύο περαστικοί σήκωσαν [την κ. Χατζησταύρου], [η οποία ήταν μισολιπόθυμη], και την μετέφεραν με ταξί στο νοσοκομείο της Χαλκίδας. Στην πραγματικότητα, την έσωσαν [από τα χέρια] του αστυνομικού.»

14. Για την υπεράσπισή του, ο Μ.Μ. υποστήριξε ότι όλες οι κατηγορίες της προσφεύγουσας ήταν ψευδείς και ισχυρίστηκε ότι, κατά το παρελθόν, αυτή είχε ήδη καταθέσει μήνυση εναντίον του και ότι ο εισαγγελέας είχε αρχειοθετήσει την μήνυση αυτή χωρίς να δώσει συνέχεια.

15. Κατά την διάρκεια της προανάκρισης, το αστυνομικό τμήμα Χαλκίδας ζήτησε μία ιατροδικαστική εξέταση της προσφεύγουσας, βάσει της οποίας ο ιατροδικαστής συνέταξε μία έκθεση στις 18 Δεκεμβρίου 2008.

16. Στις 28 Απριλίου 2010, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών Χαλκίδας απέρριψε την μήνυση της προσφεύγουσας ως αβάσιμη. Η προσφεύγουσα άσκησε έφεση κατά της απόφασης αυτής ενώπιον του εισαγγελέως εφετών Αθηνών.

17. Στις 9 Αυγούστου 2010, ο εισαγγελέας εφετών Αθηνών αποφάσισε να ασκήσει ποινική δίωξη κατά του Μ.Μ.

18. Στις 28 Ιουλίου 2013, ο Μ.Μ. παραπέμφθηκε σε δίκη ενώπιον του πλημμελειοδικείου Χαλκίδας με τις κατηγορίες της πρόκλησης βαριάς σωματικής βλάβης, της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας, της εξύβρισης και της απειλής.

Γ. Η ποινική διαδικασία ενώπιον του πλημμελειοδικείου Χαλκίδας

19. Η δικάσιμος ενώπιον του πλημμελειοδικείου ορίστηκε για τις 13 Ιανουαρίου 2014.

20. Με την έναρξη της συνεδρίασης, ο πρόεδρος του δικαστηρίου κάλεσε τους τρεις μάρτυρες κατηγορίας, ήτοι την προσφεύγουσα, τον σύζυγό της και την κυρία Μ.Σ. Ο σύζυγος της προσφεύγουσας, ο οποίος ήταν και ο μόνος παρών, πληροφόρησε το δικαστήριο ότι η τελευταία ήταν ασθενής και ζήτησε την αναβολή της δίκης. Κατέθεσε προς τον σκοπό αυτό ένα ιατρικό πιστοποιητικό με ημερομηνία 9 Ιανουαρίου 2014, το οποίο είχε χορηγηθεί από τον ιατρό Α.Τ., καθώς και τρεις συνταγογραφήσεις που σύστηναν συμπληρωματικές εξετάσεις.

21. Ο εισαγγελέας και ο συνήγορος του κατηγορούμενου αστυνομικού πρότειναν την απόρριψη αυτού του αιτήματος. Το δικαστήριο συντάχθηκε με την γνώμη αυτή. Δήλωσε ότι ο λόγος που στήριζε το εν λόγω αίτημα (οξεία διάρροια) δεν ήταν επαρκώς σοβαρός, κατά την έννοια του άρθρου 349 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, ώστε να αιτιολογήσει την αναβολή. Υπενθυμίζοντας την εξέλιξη της διαδικασίας, σημείωσε ότι η υπόθεση είχε ήδη αναβληθεί πολλές φορές: δύο φορές λόγω κωλύματος του συνηγόρου της προσφεύγουσας, μία φορά λόγω απουσίας του γραμματέως και τρεις φορές λόγω της μη παράστασης των μαρτύρων, συμπεριλαμβανομένης και της προσφεύγουσας (στις 9 Οκτωβρίου και 2 Δεκεμβρίου 2013) και της κ. Μ.Σ. (σε μία ημερομηνία η οποία δεν διευκρινίζεται). Στην τελευταία αυτή περίπτωση, το δικαστήριο είχε τιμωρήσει τους μάρτυρες για απείθεια, επιβάλλοντάς τους πρόστιμο, και είχε διατάξει την βίαιη προσαγωγή τους. Τέλος, το δικαστήριο δικαιολόγησε και την ανάγκη διεξαγωγής της δίκης λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που είχε παρέλθει από την διάπραξη των πράξεων οι οποίες είχαν περιληφθεί στο κατηγορητήριο (2008).

22. Αφού απαγγέλθηκε η απόφαση του δικαστηρίου επί του αιτήματος αναβολής, ακολούθησε η ανάγνωση της κατάθεσης και του υπομνήματος της προσφεύγουσας. Στην συνέχεια, το δικαστήριο εξέτασε τον μοναδικό παρόντα μάρτυρα κατηγορίας, ήτοι τον σύζυγο της προσφεύγουσας. Ανέγνωσε επίσης μία σειρά από έγγραφα (είκοσι ένα συνολικά, μεταξύ των οποίων οκτώ ιατρικά πιστοποιητικά), αλλά όχι και την ένορκη βεβαίωση που είχε κάνει η κύρια μάρτυρας κατηγορίας, ήτοι η κυρία Μ.Σ., η οποία ήταν απύσχα παρά την κλήτευσή της να παραστεί. Τέλος, το δικαστήριο άκουσε τρεις μάρτυρες υπεράσπισης και τον κατηγορούμενο.

23. Με μία απόφαση της 13 Ιανουαρίου 2014, το πλημμελειοδικείο Χαλκίδας απάλλαξε τον Μ.Μ. Θεώρησε ότι αυτός δεν είχε ευθύνη για τα αδικήματα για τα οποία κατηγορούνταν και ότι δεν είχε διαπράξει επίθεση στην προσφεύγουσα. Υπογράμμισε ότι ο μάρτυρας κατηγορίας που ήταν παρών στο ακροατήριο, ήτοι ο σύζυγος της προσφεύγουσας, δεν ήταν αυτόπτης μάρτυρας και ότι όσα ισχυρίστηκε στηρίχθηκαν στα λεγόμενα της ενδιαφερόμενης. Βασίστηκε στις καταθέσεις των δύο μαρτύρων υπεράσπισης, από τους οποίους ο πρώτος είχε δηλώσει τα ακόλουθα:

«Αυτή ήταν [η κ. Χατζησταύρου] που κτύπησε τον κατηγορούμενο με το κινητό τηλέφωνό της, και έπεσε εξαιτίας της φόρας [που είχε πάρει] για να τον κτυπήσει. Ο κατηγορούμενος δεν την ακούμπησε. Δεν γνωρίζω κανέναν από τους πρωταγωνιστές. Όταν [η κ. Χατζησταύρου] του επιτέθηκε, ο Μ.Μ. παραμέρισε και [η κ.

Χατζησταύρου] έπεσε μόνη της. Μετά το επεισόδιο, [η κ. Χατζησταύρου] απομακρύνθηκε γρήγορα. Δεν ήταν σε επαφή με τον κατηγορούμενο».

24. Όσον αφορά τον δεύτερο μάρτυρα υπεράσπισης, αυτός κατέθεσε τα εξής:

«Ο κατηγορούμενος δεν την κτύπησε και δεν κατέστρεψε το κινητό τηλέφωνό της. Το έδαφος ήταν βρεγμένο και [η κ. Χατζησταύρου] γλίστρησε. (...) Αν ο κατηγορούμενος δεν είχε βάλει τα χέρια του μπροστά στο πρόσωπό του, [η κ. Χατζησταύρου] θα του είχε βγάλει τα μάτια. Εγώ βρίσκω μπροστά από το περίπτερο την στιγμή εκείνη. [Η κ. Χατζησταύρου] φώναζε και έβριζε. Ο κατηγορούμενος δεν έλεγε τίποτε, είχε παραλύσει και δεν της επιτέθηκε».

25. Ως προς το ζήτημα των τραυμάτων της προσφεύγουσας, το δικαστήριο δέχθηκε τα ακόλουθα:

«Όσον αφορά τον τραυματισμό της πολιτικώς ενάγουσας, ο οποίος αποδείχθηκε κατόπιν των ιατρικών εξετάσεων, αυτός προκλήθηκε από την πτώση της στην άσφαλτο λόγω της επίθεσής της κατά του κατηγορουμένου, όπως βεβαίωσαν οι μάρτυρες υπεράσπισης. Δεν προκύπτει ότι ο κατηγορούμενος συνέβαλε στον τραυματισμό της με οποιονδήποτε τρόπο.»

26. Στις 17 Ιανουαρίου και στις 7 Φεβρουαρίου 2014, η προσφεύγουσα προσέφυγε ενώπιον του εισαγγελέως εφετών και του εισαγγελέως του Αρείου Πάγου αντίστοιχα, καλώντας τους να ασκήσουν έφεση και αίτηση αναίρεσης κατά της απόφασης του πλημμελειοδικείου. Οι δύο εισαγγελείς απέρριψαν τις αιτήσεις της προσφεύγουσας.

Δ. Η πειθαρχική διαδικασία κατά του αστυνομικού Μ.Μ.

27. Παράλληλα με την ποινική διαδικασία, η αστυνομική διεύθυνση της νήσου Ευβοίας διέταξε μία προκαταρκτική εξέταση για να διαπιστωθεί κατά πόσον ο Μ.Μ. είχε ευθύνη σε πειθαρχικό επίπεδο. Στις 15 Ιουλίου 2009, ο αξιωματικός της αστυνομίας ο οποίος ανέλαβε την έρευνα κατέληξε ότι ο Μ.Μ. δεν έπρεπε να αποτελέσει αντικείμενο πειθαρχικής δίωξης και πρότεινε την αρχειοθέτηση της υπόθεσης, όπως και έγινε με απόφαση της 28 Αυγούστου 2009 του αστυνομικού διευθυντή της νήσου Ευβοίας.

28. Λαμβάνοντας υπόψη την άσκηση ποινικής δίωξης κατά του Μ.Μ., στις 6 Δεκεμβρίου 2010, ο αστυνομικός διευθυντής της νήσου Ευβοίας αποφάσισε να ανακαλέσει την απόφαση με την οποία η υπόθεση είχε τεθεί στο αρχείο και να διατάξει την διεξαγωγή μιας «ένορκης διοικητικής εξέτασης» (έρευνα διεξαγόμενη από ορκωτούς διοικητικούς υπαλλήλους). Στην από 18 Απριλίου 2011 έκθεσή του, ο αξιωματικός ο οποίος επιφορτίστηκε με την έρευνα

πρότεινε την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας εν αναμονή της έκβασης της ποινικής διαδικασίας.

29. Εν τούτοις, στις 2 Μαΐου 2011, ο αστυνομικός διευθυντής της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας παρέπεμψε τον Μ.Μ. ενώπιον του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων. Με την από 16 Ιουλίου 2012 απόφασή του, το εν λόγω συμβούλιο έκρινε αποδειχθείσες τις κατηγορίες σε βάρος του Μ.Μ. και επέβαλε στον τελευταίο προσωρινή παύση από τα καθήκοντά του για ένα διάστημα δύο μηνών.

30. Ο Μ.Μ. άσκησε προσφυγή κατά της πιο πάνω αναφερόμενης απόφασης ενώπιον του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων, το οποίο αποφάσισε, στις 21 Οκτωβρίου 2013, με ψήφους τρεις έναντι δύο, ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι ο ενδιαφερόμενος είχε διαπράξει τις πράξεις για τις οποίες κατηγορούνταν.

Ε. Οι άλλες προσφυγές που ασκήθηκαν από την προσφεύγουσα

31. Στις 31 Δεκεμβρίου 2013, η προσφεύγουσα κατέθεσε ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Χαλκίδας αγωγή αποζημίωσης κατά του Μ.Μ.

Η αγωγή αυτή σήμερα εκκρεμεί.

32. Επίσης, στις 9 Μαΐου 2014, η προσφεύγουσα κατέθεσε μήνυση κατά των μελών της σύνθεσης του πλημμελειοδικείου το οποίο είχε εκδώσει την απόφαση απαλλαγής του Μ.Μ. και κατά του γραμματέως. Ζητούσε να ασκηθούν σε βάρος τους ποινικές και πειθαρχικές διώξεις. Η εισαγγελία της νήσου Ευβοίας και το πλημμελειοδικείο Χαλκίδας έθεσαν την υπόθεση στο αρχείο την μήνυση αυτή χωρίς να δώσουν συνέχεια.

33. Τέλος, στις 18 Ιουλίου 2014, η προσφεύγουσα κατέθεσε δύο αγωγές κακοδικίας στρεφόμενες αντίστοιχα κατά των μελών της σύνθεσης του πλημμελειοδικείου και κατά του γραμματέως. Υποστήριζε ότι αυτοί παρέβησαν τα καθήκοντά τους ως δικαστές τόσο υπό το πρίσμα του άρθρου 3 (κατά το ουσιαστικό και κατά το δικονομικό σκέλος του) όσο και υπό εκείνο του άρθρου 6 § 1 της σύμβασης, και ζητούσε αποζημίωση για ηθική βλάβη.

34. Οι αγωγές αυτές εκκρεμούν σήμερα ενώπιον του Ειδικού Δικαστηρίου Εκδικάσεως Αγωγών Κακοδικίας και του μονομελούς πρωτοδικείου Χαλκίδας αντίστοιχα.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Ι. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

35. Επικαλούμενη τα άρθρα 3 και 6 § 1 της Σύμβασης, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο Μ.Μ. την υπέβαλε σε απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση τραυματίζοντάς την σοβαρά, γεγονός που φέρεται να αποδείχθηκε από πολλά έγγραφα, τα οποία εν τούτοις

φέρονται να αγνοήθηκαν από το πλημμελειοδικείο. Υποστηρίζει επίσης ότι το πλημμελειοδικείο εξέτασε την υπόθεση κατά τρόπο επιφανειακό, διέπραξε σοβαρά σφάλματα και αγνόησε καθοριστικά αποδεικτικά στοιχεία. Ως προς τούτο, καταγγέλλει το δικαστήριο αυτό διότι απέρριψε το αίτημα αναβολής της δίκης παρά την αδυναμία της να παραστεί σε αυτήν, διότι δεν ανέγνωσε την ένορκη βεβαίωση της κυρίας M.S., διότι αγνόησε την έκθεση του ιατροδικαστή και διότι δεν αιτιολόγησε επαρκώς την απόφασή του.

36. Έχοντας την αυθεντία του νομικού χαρακτηρισμού των πραγματικών περιστατικών και διαπιστώνοντας ότι οι αιτιάσεις αυτές συγχέονται, το Δικαστήριο κρίνει προσηκόν να εξετάσει τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας υπό το πρίσμα του μόνου άρθρου 3 της Σύμβασης, υπό το ουσιαστικό και υπό το δικονομικό σκέλος του (*Serife Yiğit κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 3976/05, § 52, CEDH 2010, και εκεί διαλαμβανόμενες παραπομπές νομολογίας). Το άρθρο αυτό έχει ως εξής:

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθί εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς.»

A. Επί του παραδεκτού

37. Η Κυβέρνηση καλεί κατ'αρχήν το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων ή να την απορρίψει ως πρόωρη. Επισημαίνει, αφενός, ότι οι αγωγές κακοδικίας που ασκήθηκαν από την προσφεύγουσα καθώς και η αγωγή αποζημίωσης που κατατέθηκε ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων κατά του αστυνομικού M.M. εκκρεμούν ακόμη (πιο πάνω παράγραφοι 31 και 34) και, αφετέρου, ότι η προσφεύγουσα δεν άσκησε την αγωγή αποζημίωσης στην βάση του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, τα οποία δεν θα δεσμεύονταν από τις αθωωτικές αποφάσεις των ποινικών δικαστηρίων.

38. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι εξήντλησε τα εθνικά ένδικα μέσα αφού, κατά την άποψή της, η δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής μέσα στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας αρκεί για την συμμόρφωση προς την επιταγή του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης. Έχει επίσης την γνώμη ότι το γεγονός ότι οι αγωγές κακοδικίας είναι εκκρεμείς δεν επισύρει συνέπειες στο επίπεδο της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων για τον λόγο ότι οι αγωγές αυτές συνιστούν έκτακτο ένδικο μέσο και ότι το άρθρο 35 της Σύμβασης αφορά μόνον τα τακτικά ένδικα μέσα.

39. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει την νομολογία του σύμφωνα με την οποία όταν έχει ασκηθεί ένα ένδικο μέσο, δεν απαιτείται η χρήση ενός άλλου ενδίκου μέσου ο στόχος του οποίου είναι στην ουσία ο ίδιος (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Micallef κατά Μάλτας* [GC], αριθ.

17056/06, § 58 CEDH 2009, και *Kozacioğlu κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 2334/03, § 40, 19 Φεβρουαρίου 2009).

40. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η προσφεύγουσα κατέθεσε μήνυση κατά του αστυνομικού Μ.Μ. με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής. Διαπιστώνει ότι το ελληνικό νομικό σύστημα προβλέπει ότι ο ενδιαφερόμενος ο οποίος καταθέτει μία μήνυση με δήλωση παράστασης πολιτικής αγωγής εισάγει κατ'αρχήν νομικές ενέργειες προκειμένου να επιτύχει από τα ποινικά δικαστήρια μία κήρυξη ενοχής και, ταυτόχρονα, την επιδίκαση μιας αποζημίωσης, έστω και ελάχιστης (βλέπε *Perez κατά Γαλλίας* [GC], αριθ. 47287/99, §§ 70-71, CEDH 2004-1, και *Διαμαντίδης κατά Ελλάδας* (déc.), αριθ. 71563/01, 20 Νοεμβρίου 2003). Όποιο και αν είναι το ύψος του ποσού για το οποίο ο ενδιαφερόμενος δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής, ακόμη και αν το ποσό αυτό δεν είναι κατ'αρχήν σημαντικό, τούτο δεν αναιρεί τον αποζημιωτικό χαρακτήρα από την παράστασή του ως πολιτικώς ενάγοντος (*Κορκολής κατά Ελλάδας*, αριθ. 63300/09, § 17, 15 Ιανουαρίου 2015).

41. Λαμβάνοντας υπόψη την σκέψη αυτή, το Δικαστήριο δεν θεωρεί ότι η προσφεύγουσα όφειλε να αναμείνει την έκβαση την έκβαση της αγωγής αποζημίωσης την οποία άσκησε στις 31 Δεκεμβρίου 2013 ή να ασκήσει μία νέα αγωγή στην βάση του πιο πάνω αναφερομένου άρθρου 105.

42. Όσον αφορά τις αγωγές κακοδικίας, το Δικαστήριο εκτιμά ότι πρόκειται εδώ για ένα έκτακτο ένδικο μέσο το οποίο δεν αποτελεί μέρος της απαραίτητης αλυσίδας των εθνικών ενδίκων μέσων τα οποία ένας προσφεύγων οφείλει να εξαντλήσει για τους σκοπούς του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης.

43. Το Δικαστήριο απορρίπτει συνεπώς την ένσταση της Κυβέρνησης ως προς τούτο.

44. Διαπιστώνοντας ότι η προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και ότι αυτή δεν προσκρούει εξάλλου σε οποιονδήποτε λόγο απαραδέκτου, το Δικαστήριο την κηρύσσει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

45. Έχοντας συνείδηση της επικουρικής φύσεως της αποστολής του, το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι δεν μπορεί χωρίς σπουδαίο λόγο να αναλάβει τον ρόλο του δικαστή του πρώτου βαθμού όταν τούτο δεν έχει καταστεί αναπόφευκτο από τις συνθήκες της υπόθεσης της οποίας αυτό έχει επιληφθεί. Κατά συνέπεια, θα ενσκήψει κατ'αρχήν στην αιτίαση της προσφεύγουσας που σχετίζεται με την μη πραγματοποίηση μιας πραγματικής έρευνας σχετικά με τους ισχυρισμούς της για κακομεταχείριση (*McKerr κατά Ηνωμένου Βασιλείου* (déc.), αριθ. 28883/95, 4 Απριλίου 2000, *Dzhulay κατά Ουκρανίας*, αριθ. 24439/06, § 69, 3

Απριλίου 2014, *Chinez κατά Ρουμανίας*, αριθ. 2040/12, § 57, 17 Μαρτίου 2015, *Yaroshovets και λοιποί κατά Ουκρανίας*, αριθ. 74820/10, 71/11, 76/11, 83/11 και 332/11, § 77, 3 Δεκεμβρίου 2015, και *Sadkon κατά Ουκρανίας*, αριθ. 21987/05, § 9-, 6 Ιουλίου 2017).

1. *Επί της απουσίας μιας πραγματικής έρευνας σχετικά με τους ισχυρισμούς περί κακομεταχείρισης*

α) Οι ισχυρισμοί των διαδίκων

46. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η απαλλακτική απόφαση που εκδόθηκε από το πλημμελειοδικείο δίνει λαβή για έξι παρατηρήσεις, οι οποίες συνιστούν κατ'αυτήν τον πυρήνα του δικονομικού σκέλους του άρθρου 3 της Σύμβασης. Ειδικότερα, αυτή ισχυρίζεται ότι:

- η διάρκεια της διαδικασίας ήταν υπερβολική, αφού το πλημμελειοδικείο εξέδωσε την απόφασή του πέντε έτη και δύο μήνες μετά το επεισόδιο από το οποίο προκλήθηκε ο τραυματισμός της,
- το πλημμελειοδικείο απέκλεισε πλήρως μία σημαντική μάρτυρα κατηγορίας, την κυρία Μ.Σ., δεν την εξέτασε στο ακροατήριο λόγω της απουσίας της και δεν προσπάθησε να την προσαγάγει προκειμένου να καταθέσει,
- το πλημμελειοδικείο αγνόησε πλήρως το περιεχόμενο της πλέον σημαντικής ιατρικής έκθεσης, ήτοι εκείνης του ιατροδικαστή ο οποίος διαπίστωσε την ύπαρξη «σοβαρής σωματικής βλάβης» προκληθείσας από «αμβλύ και θλων όργανο»,
- το πλημμελειοδικείο δεν έλαβε υπόψη ούτε την απόφαση του εισαγγελέως με την οποία ο αστυνομικός Μ.Μ. παραπέμφθηκε σε δίκη ούτε τις αποφάσεις του πρωτοβάθμιου και του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων, αν και αυτές αναγνώστηκαν στο ακροατήριο, και τούτο παρά το γεγονός ότι οι καταθέσεις των μαρτύρων υπεράσπισης ήταν, κατ'αυτήν, το αποτέλεσμα πιέσεων και εκβιασμού που ασκήθηκαν επ'αυτών από την αστυνομία – γεγονός το οποίο, κατά την άποψη της ενδιαφερόμενης, προέκυπτε από την απόφαση που εκδόθηκε από το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο των αστυνομικών υπαλλήλων,
- η αιτιολογία η οποία παρατέθηκε από το πλημμελειοδικείο στην απόφασή του ήταν ανεπαρκής και μη πειστική, καθώς και σε αντίφαση με την διαπίστωση του ιατροδικαστή (κατά την προσφεύγουσα, η αιτία του τραυματισμού της όπως ορίστηκε από το δικαστήριο, ήτοι «η πτώση της στην άσφαλτο», είναι άσχετη προς την έκθεση του ιατροδικαστή σύμφωνα με την οποία το τραύμα της είχε προκληθεί από «αμβλύ και θλων όργανο»).

47. Η Κυβέρνηση απαντά ότι η εξέταση της μήνυσης της προσφεύγουσας οδήγησε στην παραπομπή της υπόθεσης προς εκδίκαση από το πλημμελειοδικείο και ότι η απαλλακτική

απόφαση που εκδόθηκε από το τελευταίο παρείχε όλες τις εγγυήσεις αμεροληψίας. Αναφέρει ότι, αφού εξέτασε τις ιατρικές εκθέσεις που προσκομίστηκαν από την προσφεύγουσα, τις καταθέσεις των μαρτύρων και τα άλλα στοιχεία της δικογραφίας, το δικαστήριο συνεπέρανε ότι ο τραυματισμός της προσφεύγουσας οφείλονταν στην πτώση της στον δρόμο. Προσθέτει ότι ένα από τα καθοριστικά στοιχεία που οδήγησαν το δικαστήριο να αποφανθεί προς αυτήν την κατεύθυνση ήταν η κατάθεση των δύο μαρτύρων υπεράσπισης, και τονίζει ότι αυτοί δεν είχαν κάποια σχέση με τον κατηγορούμενο και ήταν παρόντες στο επεισόδιο. Αναφέρει επίσης ότι, όσον αφορά την κατάθεση του συζύγου της προσφεύγουσας, ο τελευταίος είχε διηγηθεί τις συνθήκες που κατέληξαν στον τραυματισμό της συζύγου του στην βάση των λεγομένων της τελευταίας, και ότι, κατά συνέπεια, η κατάθεσή του δεν μπορούσε να έχει το ίδιο βάρος με εκείνο των μαρτύρων υπεράσπισης. Προσθέτει ότι το δικαστήριο απέρριψε εξάλλου κατά τρόπο αιτιολογημένο το αίτημα αναβολής της δικάσιμου που υποβλήθηκε από τον σύζυγο της προσφεύγουσας.

48. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι το πλημμελειοδικείο έκρινε την μη ενοχή του αστυνομικού αφού εξέτασε το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων, μεταξύ των οποίων και τις καταθέσεις των μαρτύρων κατηγορίας και υπεράσπισης, τα έγγραφα που προσκομίστηκαν από τους διαδίκους, συμπεριλαμβανομένων και των ιατρικών εκθέσεων σχετικά με την προσφεύγουσα, και την έκθεση του ιατροδικαστή. Επίσης, εκθέτει ότι οι ιατρικές εκθέσεις που επισυνάφθηκαν από την προσφεύγουσα στην προσφυγή της ενώπιον του Δικαστηρίου δεν αποδεικνύουν ότι η τελευταία τραυματίστηκε από τον αστυνομικό. Κατ'αυτήν, αν και οι εν λόγω εκθέσεις επιβεβαιώνουν ορισμένα τραύματα, δεν αποδεικνύουν αν αυτές είχαν ως αίτιο βία η οποία ασκήθηκε από τον αστυνομικό ή την πτώση της προσφεύγουσας στον δρόμο. Εξάλλου, η Κυβέρνηση προσθέτει ότι, μέσα στο πλαίσιο της μήνυσής της, η προσφεύγουσα δεν κάλεσε ως μάρτυρες κατηγορίας τα πρόσωπα τα οποία, κατ'αυτήν, ήταν παρόντα στο επεισόδιο και την βοήθησαν να επιβιβαστεί σε ένα ταξί.

49. Η Κυβέρνηση αναφέρει επίσης ότι η προσφεύγουσα δήλωσε παράσταση πολιτικής αγωγής, ότι ήταν συνεπώς διάδικος στην διαδικασία και είχε τα ίδια δικαιώματα με τον κατηγορούμενο και ότι είχε την δυνατότητα να παρέμβει ενεργά στην διαδικασία και να επηρεάσει την έκβαση της δίκης καταθέτοντας αποδεικτικά στοιχεία και εξετάζοντας μάρτυρες. Κατά τα λεγόμενά της, η ενδιαφερόμενη θα μπορούσε με τον τρόπο αυτό να ζητήσει την ανάγνωση από το δικαστήριο της ένορκης βεβαίωσης της κύριας μάρτυρα κατηγορίας, κυρίας Μ.Σ. – αλλά αυτή απείχε από τα ανωτέρω.

50. Τέλος, η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η πειθαρχική διαδικασία η οποία διεξήχθη σε βάρος του Μ.Μ. είναι υπεράνω κριτικής. Ως προς τούτο, ισχυρίζεται ότι η προκαταρκτική

εξέταση, η «ένορκη διοικητική εξέταση», καθώς και η διαδικασία ενώπιον του πρωτοβάθμιου και του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων διέπονταν από τις αρχές του ποινικού δικαίου: επίσης, σύμφωνα με την Κυβέρνηση, όλα τα πρόσωπα τα οποία αφορά η υπόθεση, συμπεριλαμβανομένων και των ιατρών που εξέτασαν την προσφεύγουσα κατέθεσαν και όλες οι εκθέσεις της έρευνας και όλες οι αποφάσεις των πειθαρχικών συμβουλίων ήταν επαρκώς αιτιολογημένες.

β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

51. Η υποχρέωση της διεξαγωγής μιας πραγματικής έρευνας επί των ισχυρισμών για μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3 την οποία ένα άτομο υπέστη στα χέρια οργάνων του Κράτους έχει εδραιωθεί στην νομολογία του Δικαστηρίου. Προς τούτο, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι όταν ένα άτομο καταγγέλλει κατά τρόπο υπερασπίσιμο ότι υπέστη, στα χέρια της αστυνομίας ή άλλων συγκρίσιμων οργάνων του Κράτος, μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3, η διάταξη αυτή, σε συνδυασμό με το επιβαλλόμενο στο Κράτος από το άρθρο 1 της Σύμβασης γενικό καθήκον να «αναγνωρίζουν, εις όλα τα εξαρτώμενα εκ της δικαιοδοσίας των πρόσωπα, τα καθοριζόμενα εις το πρώτον μέρος της παρούσης Συμβάσεως δικαιώματα και ελευθερίας», απαιτεί, σιωπηρά, να διεξαχθεί μία πραγματική επίσημη έρευνα. Η έρευνα αυτή οφείλει να μπορεί να οδηγήσει στην αναγνώριση και, ενδεχομένως, στην τιμωρία των υπευθύνων. Αν δεν ίσχυε τούτο, ανεξάρτητα από την θεμελιώδη σημασία της, η γενική νομική απαγόρευση των βασανιστηρίων και των απάνθρωπων ή εξευτελιστικών ποινών ή μεταχείρισης θα ήταν αναποτελεσματική στην πράξη και θα ήταν δυνατόν σε ορισμένες περιπτώσεις για τα όργανα του Κράτους να καταπατούν, απολαμβάνοντας μία σχεδόν ασυλία, τα δικαιώματα εκείνων που υπόκεινται στον έλεγχο (βλέπε, για παράδειγμα, *Assenov και λοιποί κατά Βουλγαρίας*, 28 Οκτωβρίου 1998, § 102, *Recueil des arrêts et décisions* 1998-VIII, *Mocanu και λοιποί κατά Ρουμανίας* [GC], αριθ. 10865/09, 45886/07 και 32431/08, § 317, CEDH 2014 (αποσπάσματα), *Cestaro κατά Ιταλίας*, αριθ. 6884/11, §§ 204-212, 7 Απριλίου 2015, *Bouyid κατά Βελγίου* [GC], αριθ. 23380/09, §§ 114-123, CEDH 2015, και *Jeronovičs κατά Λετονίας* [GC], αριθ. 44898/10, § 103, CEDH 2016).

52. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει στην συνέχεια ότι η έρευνα οφείλει να είναι εμπεριστατωμένη, γεγονός που σημαίνει ότι οι αρχές οφείλουν πάντοτε να προσπαθούν σοβαρά να ανακαλύψουν τι ακριβώς συνέβη και δεν πρέπει να στηρίζονται σε βεβαιωμένα ή αβάσιμα συμπεράσματα προκειμένου να κλείσουν την έρευνα (πιο πάνω αναφερόμενη *Assenov και λοιποί*, § 103, *Batt και λοιποί κατά Τουρκίας*, αριθ. 33097/96 και 57834/00, § 136, CEDH 2004-IV, και πιο πάνω αναφερόμενη *Bouyid*, § 123). Οι αρχές οφείλουν να

λαμβάνουν όλα τα εύλογα μέτρα που έχουν στην διάθεσή τους προκειμένου να συλλέξουν τις αποδείξεις που σχετίζονται με το εν λόγω συμβάν, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, και των καταθέσεων των αυτοπτών μαρτύρων και των εγκληματολογικών πραγματογνωμοσυνών (*Tanrikulu κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 23763/94, § 104, CEDH 1999-IV, και *Gül κατά Τουρκίας* [GC], αριθ. 22676/93, § 89, 14 Δεκεμβρίου 2000). Οποιαδήποτε πλημμέλεια της έρευνας που αδυνατίζει την δυνατότητα της εξεύρεσης των αιτιών της ζημίας ή της ταυτότητας των υπευθύνων αντιμετωπίζει τον κίνδυνο να κριθεί ως μη ανταποκρινόμενη στον κανόνα της απαιτούμενης αποτελεσματικότητας (*Boicenکو κατά Μολδαβίας*, αριθ. 41099/05, § 123, 11 Ιουλίου 2006).

53. Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων της δικογραφίας και ιδιαίτερα της έγγραφης μαρτυρίας της κυρίας Μ.Σ. και των ιατρικών πιστοποιητικών που προσκομίστηκαν από την προσφεύγουσα, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι ισχυρισμοί περί κακομεταχείρισης την οποία υπέστη η ίδια ήταν «υπερασπίσιμοι» με την έννοια της πιο πάνω αναφερόμενης νομολογίας. Αυτή σημειώνει εξάλλου ότι ο εμπλακείς αστυνομικός ήταν σε υπηρεσία στο δικαστήριο και υπεύθυνος για την τήρηση της τάξης. Το Δικαστήριο είναι συνεπώς αρμόδιο να αξιολογήσει την επιμέλεια με την οποία οι αρχές διερεύνησαν τους ισχυρισμούς αυτούς και τον αποτελεσματικό χαρακτήρα των ενεργειών που αναλήφθηκαν.

54. Προκειμένου περί της διαδικασίας ενώπιον του πλημμελειοδικείου, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η δικάσιμο έλαβε χώρα στις 13 Ιανουαρίου 2014 και ότι, πριν από την ημερομηνία αυτή, είχε ήδη αναβληθεί έξι φορές, δύο από τις οποίες λόγω κωλύματος του δικηγόρου της προσφεύγουσας και τρεις λόγω της μη παράστασης των μαρτύρων, μεταξύ των οποίων της ίδιας της προσφεύγουσας και της κυρίας Μ.Σ. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο δεν θα μπορούσε να προσάψει στο πλημμελειοδικείο ότι απεφάσισε την πρόοδο της δίκης, παρά την απουσία της προσφεύγουσας, μηνύτριας, και της κυρίας Μ.Σ., κύριας μάρτυρα κατηγορίας. Ως προς τούτο, σημειώνει ότι η προσφεύγουσα δεν επικαλέστηκε, προκειμένου να εξηγήσει την απουσία της από την δικάσιμο της 13 Ιανουαρίου 2014, άλλον λόγο από προβλήματα υγείας και ότι η απουσία της κυρίας Μ.Σ. ουδόλως αιτιολογήθηκε. Σημειώνει επίσης ότι έπρεπε να ληφθεί υπόψη η συνθήκη ότι τα συμβάντα ανέτρεχαν στο έτος 2008, γεγονός το οποίο ενείχε κίνδυνο παραγραφής των αδικημάτων για τα οποία κατηγορούνταν ο αστυνομικός Μ.Μ. Έτσι, το Δικαστήριο ανέγνωσε και τα είκοσι ένα έγγραφα που συμπεριλαμβάνονταν στην δικογραφία (μεταξύ των οποίων και οκτώ ιατρικά πιστοποιητικά) και εξέτασε τους τρεις μάρτυρες υπεράσπισης, οι οποίοι ήταν παρόντες στο ακροατήριο. Τέλος, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι η προσφεύγουσα εκπροσωπήθηκε από δικηγόρο σε ολόκληρη την διάρκεια της διαδικασίας

καθώς και στο ακροατήριο του πλημμελειοδικείου και ότι – όπως αναφέρει η Κυβέρνηση – είχε όλα τα δικαιώματα τα οποία αναγνωρίζονται στην πολιτική αγωγή από το εθνικό δίκαιο.

55. Βεβαίως, το πλημμελειοδικείο επέλεξε να θεμελιώσει την απόφασή του στις καταθέσεις των μαρτύρων υπεράσπισης. Εν τούτοις, το Δικαστήριο θεωρεί ότι, λαμβανομένης υπόψη της απουσίας των δύο κύριων μαρτύρων κατηγορίας σε συνδυασμό με το ιστορικό των αναβολών της συνεδρίασης, το δικαστήριο, με την επιλογή του να δώσει προτεραιότητα στην εκδοχή των μαρτύρων υπεράσπισης, δεν παρέβη την υποχρέωσή του να εξετάσει κατά τρόπο εμπεριστατωμένο την υπόθεση της οποίας είχε επιληφθεί. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει, ως προς τούτο, την νομολογία του σύμφωνα με την οποία δεν μπορεί να αξιολογήσει το ίδιο τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν ένα εθνικό δικαστήριο να καταλήξει σε μία συγκεκριμένη απόφαση και όχι σε μία άλλη, διότι διαφορετικά θα έπρεπε να αναχθεί σε δικαστή «τετάρτου βαθμού» και να παραβιάσει τα όρια των καθηκόντων του (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, *Viorica Marean κατά Ρουμανίας* (déc.), αριθ. 61553/08, § 30, 30 Ιουνίου 2015).

56. Όσον αφορά την διαδικασία ενώπιον των πειθαρχικών οργάνων, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, στις 6 Δεκεμβρίου 2010, ο αστυνομικός διευθυντής της νήσου Ευβοίας απεφάσισε να ανακαλέσει την απόφαση με την οποία η υπόθεση είχε τεθεί στο αρχείο και να διατάξει μία «ένορκη διοικητική εξέταση» και ότι, στις 18 Απριλίου 2011, ο αξιωματικός που είχε επιφορτισθεί με την έρευνα πρότεινε την αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας εν αναμονή της έκβασης της ποινικής διαδικασίας. Παρά την απόφαση αυτή, στις 2 Μαΐου 2011, ο αστυνομικός διευθυντής της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας παρέπεμψε τον αστυνομικό Μ.Μ. ενώπιον του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων, και, με την από 16 Ιουλίου 2012 απόφασή του, το εν λόγω συμβούλιο έκρινε αποδεδειγμένες τις πράξεις για τις οποίες κατηγορούνταν ο αστυνομικός αυτός και τον έπαυσε από τα καθήκοντά του για ένα διάστημα δύο μηνών. Στις 21 Οκτωβρίου 2013, αποφαινόμενο επί μιας έφεσης του Μ.Μ. κατά της απόφασης αυτής, το δευτεροβάθμιο πειθαρχικό συμβούλιο των αστυνομικών υπαλλήλων κατέληξε ότι δεν είχε αποδειχθεί ότι ο ενδιαφερόμενος είχε διαπράξει τις πράξεις για τις οποίες κατηγορούνταν.

57. Ειδικότερα, όσον αφορά την διαδικασία ενώπιον του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων, το Δικαστήριο σημειώνει το επιχείρημα της προσφεύγουσας σύμφωνα με το οποίο η μειοψηφία των μελών του συμβουλίου αυτού είχε αναφέρει, στην μειοψηφήσασα γνώμη της, ότι οι καταθέσεις των μαρτύρων υπεράσπισης ήταν το αποτέλεσμα πιέσεων που ασκήθηκαν πάνω τους από την αστυνομία με στόχο να πεισθούν να καταθέσουν ευνοϊκά για τον Μ.Μ. Όμως, όπως βεβαιώνει η Κυβέρνηση, από

την ανάγνωση αυτής της γνώμης προκύπτει ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι ουσία αβάσιμος και ότι η προσφεύγουσα ήταν εκείνη η οποία είχε ισχυριστεί, μέσα στο πλαίσιο της «ένορκης διοικητικής εξέτασης», ότι είχαν ασκηθεί πιέσεις πάνω στους μάρτυρες αυτούς.

58. Συμπερασματικά, το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι εθνικές αρχές διεξήγαγαν μία έρευνα ικανή να απαντήσει στο ζήτημα του κατά πόσον η προσφεύγουσα είχε υποστεί ή όχι μεταχείριση αντίθετη προς το άρθρο 3 της Σύμβασης.

59. Δεν υπήρξε συνεπώς παραβίαση του δικονομικού σκέλους του άρθρου 3 της Σύμβασης.

2. Επί του ισχυρισμού της κακομεταχείρισης την οποία προξένησε ο αστυνομικός Μ.Μ.

60. Επικαλούμενη την νομολογία του Δικαστηρίου και ιδίως την απόφαση *Bouyid* ([GC] πιο πάνω αναφερόμενη), η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τα τραύματά της προκλήθηκαν από τον αστυνομικό Μ.Μ., ο οποίος φέρεται να της επιτέθηκε και να την κτύπησε επανειλημμένα. Αυτή ισχυρίζεται ότι, την ημέρα του επεισοδίου, ο αστυνομικός αυτός, ενώ βρισκόταν σε υπηρεσία την στιγμή του συμβάντος, την εξύβρισε, την κτύπησε στο κεφάλι, την έριξε στο έδαφος και της έδωσε μια κλωτσιά στον βραχίονα. Αναφέρει ότι η σοβαρότητα των τραυμάτων της βεβαιώνεται από τα οκτώ ιατρικά πιστοποιητικά που προσκομίστηκαν στο δικαστήριο και τα οποία φέρονται να εκδόθηκαν αμέσως μετά την επικαλούμενη επίθεση, και κυρίως από την έκθεση του ιατροδικαστή, η οποία διαπίστωσε την ύπαρξη «σοβαρής σωματικής βλάβης» προκληθείσας από «αμβλύ και θλών όργανο». Αυτή εκτιμά ότι ο μόνος υπαίτιος του τραυματισμού της ήταν ο αστυνομικός Μ.Μ., γεγονός που, κατ'αυτήν, προκύπτει όχι μόνον από την ένορκη βεβαίωση της κυρίας Μ.Σ., η οποία παρουσιάστηκε από αυτήν ως αυτόπτης μάρτυρας, αλλά και από την απόφαση του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων και από την γνώμη που διατυπώθηκε από την μειοψηφία των μελών του δευτεροβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων στην απόφαση του τελευταίου.

61. Η Κυβέρνηση απαντά ότι οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 3 της Σύμβασης υπό το ουσιαστικό σκέλος του δεν συντρέχουν εν προκειμένω. Τονίζει την διαφωνία της σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η προσφεύγουσα διηγείται τις συνθήκες της υπόθεσης. Δηλώνει ότι δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι η προσφεύγουσα τραυματίστηκε – όπως βεβαιώνεται από το νοσοκομείο της Χαλκίδας -, αλλά αμφισβητεί την σοβαρότητα των τραυμάτων και κυρίως την προέλευσή τους, όπως περιγράφονται από την ενδιαφερόμενη. Αναφέρει ότι οι ιατρικές εκθέσεις οι οποίες επισυνάφθηκαν από την προσφεύγουσα στην προσφυγή της ενώπιον του Δικαστηρίου δεν αποδεικνύουν ότι αυτή τραυματίστηκε από τον

αστυνομικό Μ.Μ.: κατά την άποψή της, αν και οι εκθέσεις αυτές βεβαιώνουν κάποια τραύματα, δεν αποδεικνύουν αν αυτά είχαν ως αιτία τους την βία που ασκήθηκε από τον αστυνομικό ή την πτώση της προσφεύγουσας στον δρόμο.

62. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει την νομολογία του, σύμφωνα με την οποία, για θεμελίωση των επικαλουμένων πραγματικών περιστατικών, κάνει χρήση του κριτηρίου της απόδειξης «πέρα από κάθε λογική αμφιβολία». Μία τέτοια απόδειξη μπορεί εν τούτοις να προκύψει από μία δέσμη ενδείξεων ή από αμάχητα τεκμήρια, επαρκώς σοβαρά, συγκεκριμένα και συγκλίνοντα (*Labita κατά Ιταλίας* [GC], αριθ. 26772/05, § 121, CEDH 2000-IV).

63. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι, κατόπιν της μήνυσης της προσφεύγουσας, ο εισαγγελέας εφετών Αθηνών απεφάσισε, στις 9 Αυγούστου 2010, να ασκήσει δίωξη κατά του αστυνομικού Μ.Μ. Στις 28 Ιουλίου 2013, ο τελευταίος παραπέμφθηκε σε δίκη ενώπιον του πλημμελειοδικείου Χαλκίδας προκειμένου να δικαστεί με τις κατηγορίες της πρόκλησης βαριάς σωματικής βλάβης, της φθοράς ξένης ιδιοκτησίας, της εξύβρισης και της απειλής. Εν τω μεταξύ, στις 2 Μαΐου 2011, ο αστυνομικός διευθυντής της περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας είχε παραπέμψει αυτόν τον αστυνομικό ενώπιον του πρωτοβάθμιου πειθαρχικού συμβουλίου των αστυνομικών υπαλλήλων, και, με την από 16 Ιουλίου 2012 απόφασή του, αυτό έκρινε αποδεδειγμένες τις πράξεις για τις οποίες κατηγορούνταν ο Μ.Μ. και έπαυσε τον τελευταίο από τα καθήκοντά του για ένα διάστημα δύο μηνών.

64. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, για ορισμένες εθνικές αρχές, οι ισχυρισμοί της προσφεύγουσας σχετικά με τις συνθήκες του επεισοδίου δεν στερούνταν αξιοπιστίας και άξιζαν να ερευνηθούν περαιτέρω.

65. Εν τούτοις, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματά του υπό το δικονομικό σκέλος του άρθρου 3 της Σύμβασης, το Δικαστήριο θεωρεί ότι δεν υπάρχουν εν προκειμένω επαρκή στοιχεία που να επιτρέπουν την διαπίστωση πέρα από οποιαδήποτε λογική αμφιβολία ότι η προσφεύγουσα υπέστη την επικαλούμενη μεταχείριση.

66. Δεν υπήρξε συνεπώς παραβίαση ούτε του ουσιαστικού σκέλους του άρθρου 3 της Σύμβασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Κηρύσσει* την προσφυγή παραδεκτή.
2. *Αποφαίνεται* ότι δεν υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης ούτε κατά το δικονομικό σκέλος του ούτε κατά το ουσιαστικό σκέλος του.

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως την 1^η Μαρτίου 2018, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

Kristina Pardalos

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα γαλλικά.

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2018

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρουτσόπουλος

